

Datum izrade:	06.11.2017.
Verzija:	4.0
Datum od kog se zamenjuje prethodna verzija:	13.11.2017.

prema Pravilniku o sadržaju bezbednosnog lista „Sl Glasnik RS 100/11“ i u skladu sa aneksom II REACH (EC 1907/2006)

POGLAVLJE 1. Identifikacija hemikalije i podaci o licu koje stavlja hemikaliju u promet

Podpoglavlje 1.1. Identifikacija hemikalije

Trgovačko ime: Vorspritzer
Sadrži: Portland cement, kalcijum dihidroksid

Podpoglavlje 1.2. Identifikovani načini korišćenja hemikalije i načini korišćenja koji se ne preporučuju

Identifikovani načini korišćenja: Fabrički pripremljeni krečno-cementni malter za za primenu spolja i unutra na svim vrstama mineralnih podloga kojima je potrebno poboljšanje prionljivosti ili izjednačavanje vodoupojnosti. Vorspritzer se može koristiti na mineralnim podlogama kao što su: zidovi od opeke, ćelijastog (gas) betona, betona i kamena. Na površine koje su prethodno pripremljene Vorspritzer-om mogu se naneti sve vrste mineralnih maltera na baz kreča i cementa.

Načini korišćenja koji se ne preporučuju Nije preporučljivo koristiti na drugi način od preporučenog.

Podpoglavlje 1.3. Podaci o snabdevaču

Status: Proizvođač smeše (dalji korisnik)
Naziv kompanije: Knauf Zemun d.o.o.
Adresa: Batajnički drum 16b
11 080 Zemun
Telefon: Tel: +381 11 207 45 00
Fax: + 381 11 207 45 48
E-mail: office@knauf.rs

Podpoglavlje 1.4. Broj telefona za hitne slučajeve:

Nacionlnin centar za kontrolu trovanja VMA +381 11 360 8440 00-24h

POGLAVLJE 2. Identifikacija opasnosti

Podpoglavlje 2.1 Klasifikacija hemikalije

Klasifikacija smeše u skladu sa Pravilnik o klasifikaciji, pakovanju, obeležavanju i oglašavanju hemikalije i određenog proizvoda u skladu sa Globalno harmonizovanim sistemom za klasifikaciju i obeležavanje UN (Sl. glasnik RS br. 105/2013 i 52/17) i Regulation (EC) No 1272/2008 (CLP).

Irit. kože 2, H315

Ošt. oka 1, H318

Senzib. kože 1, H317

*Pun tekst obaveštenja o opasnosti (H), i klasa opasnost navedeni su u Poglavlju 16.

Datum izrade:	06.11.2017.
Verzija:	4.0
Datum od kog se zamenjuje prethodna verzija:	13.11.2017.

prema Pravilniku o sadržaju bezbednosnog lista „Sl. Glasnik RS 100/11“ i u skladu sa aneksom II REACH (EC 1907/2006)

Podpoglavlje 2.2 Elementi obeležavanja

Obeležavanje smeše u skladu sa Pravilnikom o klasifikaciji, pakovanju, obeležavanju i oglašavanju hemikalije i određenog proizvoda u skladu sa Globalno harmonizovanim sistemom za klasifikaciju i obeležavanje UN (Sl. glasnik RS br. 105/2013 i 52/17) i Regulation (EC) No 1272/2008 (CLP).

Obeležavanje	
Piktogram opasnosti:	
Reč upozorenja:	Opasnost
Obaveštenja o opasnosti (H):	H315 Izaziva iritaciju kože. H318 Dovodi do teškog oštećenja oka H317 Može da izazove alergijske reakcije na koži
Obaveštenja o merama predostrožnosti (P)	P102 Čuvati van domašaja dece. P261 Izbegavati udisanje prašine. P280 Nositi zaštitne rukavice / zaštitnu odeću / zaštitu za oči / zaštitu za lice P302+P352 AKO DOSPE NA KOŽU: Isprati sa dosta vode. P305+P351+P338 AKO DOSPE U OČI: Pažljivo ispirati vodom nekoliko minuta. Ukloniti kontaktna sočiva, ukoliko postoje i ukoliko je to moguće učiniti. Nastaviti sa ispiranjem. P310 Odmah pozvati CENTAR ZA KONTROLU TROVANJA /lekara/... P501 Odlaganje sadržaja/ ambalaže u skladu sa lokalnim/regionalnim/nacionalnim/međunarodnim propisima.
Dodatne informacije:	Sadrži: Portland cement, kalcijum dihidroksid Kod pravilnog skladištenja sadržaj rastvornog hroma (VI) manji je od 0,0002% najmanje 12 meseci od datuma pakovanja.

Podpoglavlje 2.3 Ostale opasnosti

Ova hemikalija ne ispunjava kriterijume za identifikaciju kao PBT* ili vPvB* u skladu sa Pravilnikom o kriterijumima za identifikaciju supstance kao PBT ili vPvB („Sl. Glasnik RS“, broj 23/10) i aneksom XIII REACH.

Podaci o drugim štetnim efektima na zdravlje ljudi: Proizvod reaguje sa vodom alkalno, zbog čega pri primeni treba nositi zaštitne rukavice i izbegavati duži kontakt sa kožom.

POGLAVLJE 3. Sastav/podaci o sastojcima

Podpoglavlje 3.2 Podaci o sastojcima smeše

Proizvod sadrži pesak, kameno brašno, cement, kreč, celulozni etar, aerator.

Sastojci	EC broj	CAS broj	Indeks broj	Klasifikacija prema CLP/GHS	Maseni udeo %
Portland cement	266-043-4	65997-15-1	/	Irit. kože 2, H315	9,0-11,0

Bezbednosni list

Datum izrade:	06.11.2017.
Verzija:	4.0
Datum od kog se zamenjuje prethodna verzija:	13.11.2017.

prema Pravilniku o sadržaju bezbednosnog lista „Sl Glasnik RS 100/11“ i u skladu sa aneksom II REACH (EC 1907/2006)

				Ošt. oka 1, H318 Senzib. kože 1, H317 Spec. toks.-II 3, H335	
Kalcijum dihidroksid	1305-62-0	215-137-3	/	Irit. kože 2, H315 Ošt. oka 1, H318 Spec. toks.-II 3, H335	7,0-8,0

Za pun naziv klasa opasnosti i obaveštenja o opasnosti pogledati Poglavlje 16.

Napomena: nizak sadržaj hroma VI (ispod 2 mg/kg (0.0002%) ukupne suve mase cementa spremnog za korišćenje) – u skladu sa Pravilnikom o ograničenjima i zabranama proizvodnje, stavljanja u promet i korišćenja hemikalija zabrana br.47 (Sl. glasnik RS br. 90/13, 25/15) (Restriction no. 47. Chromium VI compounds of Annex XII of REACH).

POGLAVLJE 4. Mere prve pomoći

Podpoglavlje 4.1 Opis mera prve pomoći

Udisanje:	Ukoliko se udahne, izvesti povređenu osobu na svež vazduh i smirivati je. Ako povređena osoba učestalo kašlje i teško diše, potražiti pomoć lekara
Kontakt sa kožom:	Delovi tela za koje se sumnja ili su bili u kontaktu sa proizvodom, moraju se odmah ispirati sa puno hladne vode, u trajanju od najmanje 15 minuta. Neophodno je kožu temeljno oprati pH- neutralnim sapunom. Na mesto kontakta ne nanositi nikakve kreme. U slučaju pojave crvenila s peckanjem ili bola treba potražiti savet i pomoć lekara
Kontakt sa očima:	U slučaju kontakta sa očima, potrebno je čistim prstima razmaći očne kapke (držeci kapke otvorene) i ispirati čistom vodom najmanje 15 min, a potom potražiti pomoć oftamologa
Gutanje:	Ne izazivati povraćanje. Isprati usta vodom i ispljunuti. Povređenoj osobi dati da popije 200 do 300 ml vode. U slučaju pojave simptoma odmah se obratiti lekaru za pomoć

Podpoglavlje 4.2 Najvažniji simptomi i efekti, akutni i odloženi

Potencijalni akutni efekti

Pri udisanju	Nema podataka
Pri kontaktu sa kožom	Može izazvati senzibilizaciju u kontaktu sa kožom
Pri kontaktu sa očima	Rizik od teškog oštećenja oka
Ako se proguta	Nema podataka

Simptomi prekomernog izlaganja proizvodu

Pri udisanju	Nema podataka
Pri kontaktu sa kožom	Proizvod sadrži cement koji u dodiru sa telesnim tečnostima (znoj, itd.) izaziva jaku alkalnu reakciju koja može izazvati iritaciju ili opekotine.
Pri kontaktu sa očima	Nema podataka
Pri gutanju	Nema podataka

Datum izrade:	06.11.2017.
Verzija:	4.0
Datum od kog se zamenjuje prethodna verzija:	13.11.2017.

prema Pravilniku o sadržaju bezbednosnog lista „Sl Glasnik RS 100/11“ i u skladu sa aneksom II REACH (EC 1907/2006)

Podpoglavlje 4.3 Hitna medicinska pomoć i poseban tretman

Savet za lekara	Proizvod u dodiru sa telesnim tečnostima (znoj, itd.) izaziva jaku alkalnu reakciju koja može izazvati iritaciju ili opekotine. Simptomatsko lečenje. U slučaju nezgode ili pojave simptoma, odmah se obratiti lekaru (ako je moguće, pokazati ovaj bezbednosni list)
Zaštita za lica koja pružaju prvu pomoć	Nema podataka
Podaci o kliničkim ispitivanjima i medicinskom praćenju odloženih efekata koje hemikalija može da izazove	Nema podataka
Podaci o antidotu	Nema podataka
Podaci o težim medicinskim stanjima	Nema podataka
Podaci o kontraindikacijama	Nema podataka

POGLAVLJE 5. Mere za gašenje požara

Podpoglavlje 5.1 Sredstva za gašenje požara

Prikladna sredstva za gašenje požara: Nema podataka.

Neprikladna sredstva za gašenje požara: Za gašenje okolnih požara ne upotrebljavati vodu, jer ukoliko nastane kalcijum-oksidi, može doći do reakcije sa vodom usled razvijene toplote.

Podpoglavlje 5.2 Posebne opasnosti koje mogu nastati od supstanci i smeša

Opasni proizvodi sagorevanja Nema podataka

Podpoglavlje 5.3 Savet za vatrogasce

Mere zaštite tokom gašenja požara	Nema podataka
Posebna zaštitna oprema	Nema podataka

POGLAVLJE 6. Mere u slučaju udesa

Podpoglavlje 6.1 Lične predostrožnosti, zaštitna oprema i postupci u slučaju udesa

Za osoblje	Sprečiti dodir sa kožom i očima
Za osobe koje reaguju u hitnim intervencijama	Nema podataka

Datum izrade:	06.11.2017.
Verzija:	4.0
Datum od kog se zamenjuje prethodna verzija:	13.11.2017.

prema Pravilniku o sadržaju bezbednosnog lista „Sl Glasnik RS 100/11“ i u skladu sa aneksom II REACH (EC 1907/2006)

Podpoglavlje 6.2 Predostrožnosti koje se odnose na životnu sredinu

Sprečiti da proizvod dospe u kanalizaciju i drenažne sisteme i ne dozvoliti da dospe u površinske i podzemne vode.

Podpoglavlje 6.3 Mere koje treba preduzeti i materijal za sprečavanje širenja i sanaciju

Mere ograničavanja izlivanja hemikalije

Nema podataka

Mere sanacije

Koristiti suve metode čišćenja koje ne izazivaju disperziju prašine u vazduh. Brzo pokupiti proizvod, pri tome nositi masku i zaštitnu odeću. Nakon što je proizvod sakupljen, isprati onečišćeno područje i predmete vodom

Ostale informacije

Nema podataka

Podpoglavlje 6.4 Upućivanje na druga poglavlja

Za informacije u vezi:

- bezbednog rukovanja: vidi Poglavlje 7
- ličnih zaštitnih sredstava: vidi Poglavlje 8
- odlaganja: vidi Poglavlje 13.

POGLAVLJE 7. Rukovanje i skladištenje

Podpoglavlje 7.1 Predostrožnosti za bezbedno rukovanje

Bezbedno rukovanje hemikalijom

Držati u zatvorenom pakovanju prilikom transporta. Izbegavati kontakt sa očima i kožom i izloženost visokim koncentracijama prašine. Izbegavati stvaranje i taloženje prašine. Koristiti lokalizovani sistem ventilacije. Nositi zaštitnu opremu. Kontaminiranu odeću zameniti pre ulaska u oblasti ishrane. Pogledati poglavlje 8. za preporučenu zaštitnu opremu

Načini rukovanja nekompatibilnim hemikalijama

Nema podataka

Smanjenje oslobađanja hemikalije u životnu sredinu

Nema podataka

Uputstvo o opštoj higijeni na radnom mestu

Zabranjeno je jesti, piti i pušiti u toku rukovanja proizvodom. Držati dalje od namirnica, pića i hrane. Oprati ruke nakon korišćenja

Podpoglavlje 7.2 Uslovi za bezbedno skladištenje, uključujući i nekompatibilnosti

Tehničke mere i uslovi

PRIKLADNI: Skladištiti na paletama, na suvom, u originalnom pakovanju
NEPRIKLADNI: Izbegavati vlagu

Ambalažni materijal

PREPORUČENI: Originalno pakovanje proizvođača
NEPRIKLADNI: Nema podataka

Podpoglavlje 7.3 Posebni načini korišćenja

Datum izrade:	06.11.2017.
Verzija:	4.0
Datum od kog se zamenjuje prethodna verzija:	13.11.2017.

prema Pravilniku o sadržaju bezbednosnog lista „Sl Glasnik RS 100/11“ i u skladu sa aneksom II REACH (EC 1907/2006)

Nema dostupnih relevantnih podataka.

POGLAVLJE 8. Kontrola izloženosti i lična zaštita

Podpoglavlje 8.1 Parametri kontrole izloženosti

Granične vrednosti izloženosti na radnom mestu

Sastojci sa graničnim vrednostima koji zahtevaju praćenje na random mestu

Naziv opasne supstance	CAS broj	MDK/GVI		Napomena	Biološke granične vrednosti
		ppm	mg/m ³		
Portland cement	65997-15-1	Nema podataka	MDK: 5 mg/m ³ - za respirabilnu prašinu 15 mg/m ³ - za ukupnu prašinu	JUS Z.BO.001 1991	Nema podataka
Kalcijum dihidroksid*	1305-62-0	Nema podataka	5 mg/m ³	EU	Nema podataka

* Navedene vrednosti propisane su Pravilnikom o merama za bezbedan i zdrav rad pri izlaganju hemijskim materijama (Sl. glasnik RS, br. 106/2009)

JUS Z.BO.001 1991- Maksimalno dozvoljene koncentracije škodljivih gasova, para, i aerosola u atmosferi radnih prostora i radilišta

EU - napomena da se radi o hemijskim materijama za koje su utvrđene indikativne granične vrednosti izloženosti prema Direktivi 91/322/EEZ

Podpoglavlje 8.2 Kontrola izlaganja i lična zaštita

TEHNIČKA KONTROLA

Nema podataka

MERE LIČNE ZAŠTITE

Zaštita očiju/lica

Nositi zaštitne naočare koje prijanjaju na lice

Zaštita kože i tela

Nositi zaštitno radno odelo i čizme

Zaštita ruku

Koristiti alkalnootporne zaštitne rukavice SRPS EN 374-2:2016 (EN 374). Pamučne rukavice sa nitrilom (debljine 0,15 mm) pružaju zaštitu u vremenskom periodu od 480 min. Kožne rukavice nisu pogodne za upotrebu.

Zaštita disajnih organa

U slučaju podizanja prašine treba nositi zaštitnu masku.

Zaštita od termičkih opasnosti

Nema podataka

Posebne higijenske mere i mere opreza

Pre pauza i na kraju radnog vremena oprati ruke. Izbegavati kontakt sa očima i kožom. Držati dalje od namirnica, pića i hrane. Tokom obavljanja posla ne jesti, ne piti i ne pušiti. Zbog mogućnosti pojave alkalne reakcije usled kontakta proizvoda sa telesnim tečnostima (znoj itd.), što za posledicu ima pojavu iritacije i opekotina na koži, preporučuje se nošenje rukavica i odgovarajuća nega kože.

KONTROLA IZLOŽENOSTI ŽIVOTNE SREDINE

Nema podataka

POGLAVLJE 9. Fizička i hemijska svojstva

Datum izrade:	06.11.2017.
Verzija:	4.0
Datum od kog se zamenjuje prethodna verzija:	13.11.2017.

prema Pravilniku o sadržaju bezbednosnog lista „Sl Glasnik RS 100/11“ i u skladu sa aneksom II REACH (EC 1907/2006)

Podpoglavlje 9.1 Podaci o osnovnim fizičkim i hemijskim svojstvima hemikalije

Izgled – agregatno stanje	Prah
Miris	Boja: bela
Prag mirisa:	Bez mirisa
pH:	nema dostupnih podataka
Tačka topljenja / tačka mržnjenja:	11-13 (zasićen rastvor) na 25°C
Početna tačka ključanja i opseg ključanja:	Nema dostupnih podataka.
Tačka paljenja:	Nema dostupnih podataka.
Brzina isparavanja:	Nema dostupnih podataka.
Zapaljivost(čvrsto, gasovito):	Nema dostupnih podataka.
Gornja / donja granica zapaljivosti ili eksplozivnosti:	Nema dostupnih podataka.
Napon pare:	Nema dostupnih podataka.
Gustina pare:	Nema dostupnih podataka.
Relativna gustina:	NASIPNA GUSTINA: ca. 1300 kg/m ³ GUSTINA SVEŽEG MALTERA: ca. 1800 kg/m ³
Rastvorljivost/mešanje sa vodom:	Nema dostupnih podataka.
Koeficijent raspodele u sistemu n-oktanol/voda:	Nema dostupnih podataka.
Temperatura samozapaljenja:	Proizvod nije samozapaljiv
Temperatura razlaganja:	580 °C
Viskozitet kinematički	Nema dostupnih podataka.
Eksplozivna svojstva:	Proizvod nije eksplozivan
Oksidujuća svojstva:	Nema dostupnih podataka.

Podpoglavlje 9.2 Ostali podaci

Nema relevantnih dostupnih podataka

POGLAVLJE 10. Stabilnost i reaktivnost

Podpoglavlje 10.1 Reaktivnost

Sa vodom reaguje alkalno.

Podpoglavlje 10.2 Hemijska stabilnost

Stabilan pri normalnim uslovima korišćenja.

Podpoglavlje 10.3 Mogućnost nastanka opasnih reakcija

Ukoliko se skladišti i upotrebljava pod uobičajenim uslovima nema opasnih reakcija.

Datum izrade:	06.11.2017.
Verzija:	4.0
Datum od kog se zamenjuje prethodna verzija:	13.11.2017.

prema Pravilniku o sadržaju bezbednosnog lista „Sl Glasnik RS 100/11“ i u skladu sa aneksom II REACH (EC 1907/2006)

Podpoglavlje 10.4 Uslovi koje treba izbegavati

Proizvod sadrži cement. Reaguje alkalno pod uticajem vlage, zaštititi kožu i oči. Izbegavati kontakt sa kiselinama. Nakon isteka roka trajanja proizvoda može postojati opasnost od alergijske reakcije usled povećanog udela rastvorljivog Cr(VI) u proizvodu.

Podpoglavlje 10.5 Nekompatibilni materijali

Kiseline. Ne stavljati materijal u posude od aluminijuma i mesinga.

Podpoglavlje 10.6 Opasni proizvodi razgradnje

Nema podataka.

POGLAVLJE 11. Toksikološki podaci

Podpoglavlje 11.1 Podaci o toksičnim efektima

Akutna toksičnost

Smeša nije ispitana. Na osnovu dostupnih podataka kriterijumi za klasifikaciju nisu ispunjeni.

Podaci za sastojke:

Kalcijum dihidroksid

peoralno LD₅₀: > 2000 mg/kg telesne mase (OECD 425, pacov)

dermalno LD₅₀: > 2500 mg/kg telesne mase (OECD 402, zec)

inhalaciono LD₅₀: nema dostupnih podataka

Na osnovu dostupnih podataka, kriterijumi za klasifikaciju nisu ispunjeni.

Korozivno oštećenje kože/iritacija :

Smeša nije ispitana.

Podaci za sastojke:

Kalcijum dihidroksid

Iritativan za kožu (*in vivo*, kunić).

Na osnovu podataka o koncentraciji pojedinačnih sastojaka klasifikovanih kao Irit.kože 2 H315 i kriterijuma za klasifikaciju, smeša se klasifikuje kao irit.kože 2 H315. *(teorija aditivnosti).

Pri dužem kontaktu može da izazove iritaciju kože.

Teško oštećenje oka / iritacija oka:

Nema dostupnih podataka za smešu.

Kalcijum dihidroksid

Ozbiljno oštećenje oka (*in vivo*, kunić).

Na osnovu podataka klasifikaciji pojedinačnih sastojaka i kriterijuma za klasifikaciju smeša se klasifikuje kao Ošt.oka 1 H318. *(teorija aditivnosti).

Rizik od teškog oštećenja oka.

Senzibilizacija respiratornih organa ili kože

Smeša nije ispitana.

Podaci za pojedinačne sastojke:

Portland cement

Kod nekih osoba usled izlaganja vlažnom prahu može se dovesti do pojave ekcema, a usled visokog pH nakon dužeg izlaganja do iritativnog kontaktnog dermatitisa. Kao posledica imunološke reakcije na rastvoreni Cr (VI) dovodi do alergijskog dermatitisa.

Izvor: Epidemiološka procena pojave alergijskog dermatitisa kod radnika u građevinskoj industriji u vezi sa sadržajem Cr (VI) u cementu, NIOH, strana 11, 2003,

Na osnovu podataka klasifikaciji pojedinačnih sastojaka i kriterijuma za klasifikaciju smeša se klasifikuje kao Senzib. kože 1, H317.

Datum izrade:	06.11.2017.
Verzija:	4.0
Datum od kog se zamenjuje prethodna verzija:	13.11.2017.

prema Pravilniku o sadržaju bezbednosnog lista „Sl Glasnik RS 100/11“ i u skladu sa aneksom II REACH (EC 1907/2006)

Mutagenost germitivnih ćelija	Može izazvati senzibilizaciju u kontaktu sa kožom. Smeša nije ispitana. Na osnovu dostupnih podataka kriterijumi za klasifikaciju nisu ispunjeni.
Karcinogenost:	Smeša nije ispitana. Na osnovu dostupnih podataka kriterijumi za klasifikaciju nisu ispunjeni.
Toksičnost po reprodukciju:	Smeša nije ispitana. Na osnovu dostupnih podataka kriterijumi za klasifikaciju nisu ispunjeni.
Specifična toksičnost za ciljni organ – jednokratna izloženost	Smeša nije ispitana. Na osnovu podataka o pojedinačnim sastojcima klasifikovanih kao spec.toks.-J13 H335 i kriterijuma (C ≥ 20 %) smeša se ne klasifikuje u ovu klasu opasnosti.
Specifična toksičnost za ciljni organ – višekratna izloženost	Smeša nije ispitana. Na osnovu dostupnih podataka kriterijumi za klasifikaciju nisu ispunjeni.
Opasnost od aspiracije	Smeša nije ispitana. Na osnovu dostupnih podataka kriterijumi za klasifikaciju nisu ispunjeni.

Druge informacije: Nema dostupnih podataka

*Klasifikacija je zasnovana na činjenici da je proizvod prah i pH zasićenog rastvora nije uzet u razmatranje.

POGLAVLJE 12. Ekotoksikološki podaci

Podpoglavlje 12.1 Toksičnost

Za organizme u vodi	Pri nekontrolisanom oslobađanju većih količina materijala i kontakta sa vodom, može doći do povećanja pH. Sprečiti da veće količine materijala dođu u kontakt sa površinskim i podzemnim vodama zbog alkalne reakcije.
Za organizme u tlu	Nema podataka
Za biljke i kopnene životinje	Nema podataka
Efekat na aktivnost mikroorganizama	Nema podataka

Podpoglavlje 12.2 Perzistentnost i razgradljivost

Biorazgradljivost	Nema podataka
Drugi procesi razgradnje	Nema podataka
Razgradnja u postrojenju za tretman komunalnih otpadnih voda	Ne treba ga unositi u postrojenja za prečišćavanje bez neutralizacije

Podpoglavlje 12.3 Potencijal bioakumulacije

Nema relevantnih dostupnih informacija.

Podpoglavlje 12.4 Mobilnost u zemljištu

Nema relevantnih dostupnih informacija.

Podpoglavlje 12.5 Rezultati PBT i vPvB procene

PBT/vPvB: Nije primenljivo.

Datum izrade:	06.11.2017.
Verzija:	4.0
Datum od kog se zamenjuje prethodna verzija:	13.11.2017.

prema Pravilniku o sadržaju bezbednosnog lista „Sl Glasnik RS 100/11“ i u skladu sa aneksom II REACH (EC 1907/2006)

Podpoglavljje 12.6 Ostali štetni efekti

Nema relevantnih dostupnih podataka.

POGLAVLJE 13. Odlaganje

Podpoglavljje 13.1 Metode tretmana otpada

Ostaci od proizvoda

Način odlaganja mora da bude u skladu sa primenljivim regionalnim, državnim i lokalnim zakonskim propisima.

Ambalaža

Način postupanja sa otpadnom ambalažom mora da bude u skladu sa primenljivim regionalnim, državnim i lokalnim zakonskim propisima.

Fizička i hemijska svojstva koja utiču na izbor tretmana otpada

Nema podataka

POGLAVLJE 14. Podaci o transportu

Opšte napomene

Proizvod nije klasifikovan kao opasan prema propisima kojima se reguliše transport opasnih materija.

Podpoglavljje 14.1 UN broj:

Nije primenljivo

Podpoglavljje 14.2 UN naziv za teret u transportu:

Nije primenljivo

Podpoglavljje 14.3 Klasa opasnosti u transportu:

Nije primenljivo

Podpoglavljje 14.4 Ambalažna grupa:

Nije primenljivo

Podpoglavljje 14.5 Opasnost po životnu sredinu

Nije primenljivo

Podpoglavljje 14.6 Posebne predostrožnosti za korisnika:

Nema dostupnih informacija.

Podpoglavljje 14.7 Transport u rasutom stanju:

Nema dostupnih informacija.

POGLAVLJE 15. Regulatorni podaci

Podpoglavljje 15.1 Propisi u vezi sa bezbednošću, zdravljem i životnom sredinom

Zakon o hemikalijama („Sl. glasnik RS“, br. 36/09, 88/10, 92/11, 93/12 i 25/15); REACH (EC 1907/2006)

Pravilnik o klasifikaciji, pakovanju, obeležavanju i oglašavanju hemikalije i određenog proizvoda u skladu sa Globalno harmonizovanim sistemom za klasifikaciju i obeležavanje UN (Sl. glasnik RS br. 105/2013 i 52/17) (Regulation (EC) no 1272/2008 of the European Parliament And of the Council of 16 December 2008 on classification, labelling and packaging of substances and mixtures)

Pravilnik o preventivnim merama za bezbedan i zdrav rad pri izlaganju hemijskim materijama ("Sl. glasnik RS", br. 106/2009)

Pravilnik o ograničenjima i zabranama proizvodnje, stavljanja u promet i korišćenja hemikalija zabranabrana broj 47. (Sl. glasnik RS br. 90/13, 25/15, 2/16 i 44/17) (Restriction no. 47. Chromium VI compounds of Annex XII of REACH):

Datum izrade:	06.11.2017.
Verzija:	4.0
Datum od kog se zamenjuje prethodna verzija:	13.11.2017.

prema Pravilniku o sadržaju bezbednosnog lista „Sl. Glasnik RS 100/11“ i u skladu sa aneksom II REACH (EC 1907/2006)

„1. Zabranjeno je stavljanje u promet i korišćenje cementa i smeša koje ga sadrže ako nakon hidratacije (kvašenja) sadrže više od 2 mg/kg odnosno 0,0002% (m/m) rastvornog hroma (VI) obračunatog na ukupnu masu suvog cementa.

2. Ako su cementu dodata redukciona sredstva, pre stavljanja u promet mora se obezbediti na ambalaži vidljivo, čitko i neizbrisivo obaveštenje: o datumu pakovanja, uslovima skladištenja, kao i podatak o vremenskom periodu u kome je redukciono sredstvo aktivno u održavanju koncentracije hroma (VI) ispod granične vrednosti navedene u tački 1.

3. Tač. 1. i 2. ne primenjuju se pri stavljanju u promet i korišćenju cementa u kontrolisanim zatvorenim sistemima koji su u potpunosti automatizovani, bez mogućnosti dodira cementa ili smeša koje sadrže cement sa kožom.“

Zakon o upravljanju otpadom (Sl. Glasnik RS 36/09, 88/10 i 14/16)

Zakon o ambalaži i ambalažnom otpadu (Sl. Glasnik RS 36/09).

Podpoglavlje 15.2 Procena bezbednosti hemikalije

Procena bezbednosti hemikalije nije izvršena za smešu

POGLAVLJE 16. Ostali podaci

Značenja skraćenica i akronima

PBT	perzistentne, bioakumulativne i toksične supstance
vPvB	veoma perzistentne i veoma bioakumulativne supstance
REACH	REGULATION (EC) No 1907/2006 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL concerning the Registration, Evaluation, Authorisation and Restriction of Chemicals (REACH)
CAS	jedinstven numerički identifikator hemijskih jedinjenja, polimera, bioloških komponenata, smeša i legura
MDK	maksimalne dozvoljene koncentracije izlaganja (ekspozicije)
GVI	granična vrednost izloženosti na radnom mestu.
ADNR	Evropski sporazum koji se tiče međunarodnog rečnog prevoza opasne robe na Rajni
CAS	Chemical Abstract Service – identifikacioni broj koji je dodeljen svakoj pojedinačnoj supstanci koja je publikovana u naučnoj literaturi i unesena u CAS registar
CLP	Classification, labeling and packaging of substances and mixtures
EC	European Commission number - zvanični identifikacioni broj supstance u Evropskoj Uniji
EC ₅₀	Koncentracija pri kojoj se u 50% organizama javlja posmatrani efekat
GHS	Globally Harmonized System- Globalno harmonizovani sistem klasifikacije i obeležavanja hemikalija
IATA	International Air Transport Association – Udruženje za međunarodni avio saobraćaj
ICAO	International Civil Aviation Organization – Organizacija međunarodnog civilnog avio saobraćaj
IMDG	International Maritime Dangerous Goods – Opasne materije za međunarodni pomorski saobraćaj
LC ₅₀	Koncentracija koja izaziva 50% smrtnosti (Letalna koncentracija, 50%)
LD ₅₀	Doza koja izaziva 50% smrtnosti (Letalna doza, 50%)
PBT	Perzistentna, bioakumulativna i toksična svojstva
RID	International Rule for Transport of Dangerous Substances by Railway – Međunarodna norma za železnički transport opasnih supstanci
vPvB	Veoma perzistentna i veoma bioakumulativna svojstva

Bezbednosni list

Datum izrade:	06.11.2017.
Verzija:	4.0
Datum od kog se zamenjuje prethodna verzija:	13.11.2017.

prema Pravilniku o sadržaju bezbednosnog lista „Sl Glasnik RS 100/11“ i u skladu sa aneksom II REACH (EC 1907/2006)

VMA Vojnomedicinska akademija
UN Ujedinjene nacije

Izvori podataka: Web sajt Evropske Agencije za hemikalije: <http://echa.europa.eu/>
Metoda procene podataka: Bezbednosni list proizvođača.
Metoda izračunavanja

Skraćenice za klase opasnosti: Irit.kože 2-Iritacija kože, kategorija 2
Ošt. oka 1- Teško oštećenje oka kategorija, 1
Spec.toks.-H3 -Specifična toksičnost za ciljani organ -jednokratna izloženost, kategorija 3
Senzib. kože 1 – Senzibilizacija kože, kategorija 1.

Spisak H oznaka: H315 Izaziva iritaciju kože.
H317 Može da izazove alergijske reakcije na koži.
H318 Dovodi do teškog oštećenja oka.
H335 Može da izazove iritaciju respiratornih organa.

Savet o odgovarajućoj obuci za zaposlene: Zaposleni koji koriste proizvod treba da budu obučeni o rizicima za zdravlje, higijenu, korišćenje ličnih sredstava zaštite, preventivnim merama za sprečavanje akcidenta, postupcima spašavanja, itd.
Informacije i podaci u bezbednosnom listu namenjeni su svima koji su u kontaktu sa njim tj. koriste ga, rukuju sa njim ili transportuju ovaj proizvod.
Informacije u bezbednosnom listu su zasnovane na sadašnjem nivou našeg znanja i podložne su izmeni.
Korisnici našeg proizvoda dužni su da proizvod koriste u skladu sa važećim propisima i za to preuzimaju odgovornost

Odgovornosti: Bezbednosni list sadrži informacije zasnovane na našim najnovijim saznanjima. Informacije su date isključivo kao smernice za bezbedno rukovanje, upotrebu, skladištenje, transport, odlaganje i ispuštanje i ne predstavljaju garanciju ili specifikaciju kvaliteta. Informacije se odnose na tačno određenu i naznačenu hemikaliju i postoji mogućnost da se ne mogu primeniti u slučajevima kada se ta hemikalija koristi u kombinaciji sa drugim hemikalijama ili u procesima koji nisu navedeni u tekstu ovog bezbednosnog lista.